

॥ कर्ण उवाच ॥ दुर्योधन निबोधेदं यत्त्वं वक्ष्यामि कौरव । भीमोऽस्मान्निन्दति सदा पाण्डवांश्च प्रशंसति ।

त्वद्वेषाच्च महाबाहो ममापि देष्टुमर्हति । विगर्हते च मां नित्यं त्वत्समीपे नरेश्वर ।

सोऽहं भीमवचस्तद्वै न मृश्यामीह भारत । त्वत्समत्वं यदुक्तञ्च भीमेणामित्रकर्षण ।

१५२२५

पाण्डवानां यशो राजंस्तव निन्दाञ्च भारत । अनुजानीहि मां राजन् सभृत्यबलवाहनं ।

जेष्ठ्यामि पृथिवीं राजन् सशैलवनकाननां । जिता च पाण्डवैर्भूमिश्चतुर्भिर्बलशालिभिः ।

तामहन्ते विजेष्यामि एक एव न संशयः । सम्पश्यतु सुदुर्बुद्धिर्भीमः कुरुकुलाधमः ।

अनिन्द्यं निन्दते यो हि अप्रशंस्यं प्रशंसति । स पश्यतु बलं मेऽद्य आत्मानन्तु विगर्हतु ।

अनुजानीहि मां राजान् भ्रुवो हि विजयस्तव । प्रतिजानामि ते सत्यं राजन्नायुधमालभे ।

१५२२६

तच्छ्रुत्वा तु वचो राजन् कर्णस्य भरतर्षभ । प्रीत्या परमया युक्तः कर्णमाह नराधिपः ।

धन्योऽस्यनुगृहीतोऽस्मि यस्य मे त्वं महाबलः । हितेषु वर्त्तसे नित्यं सफलं जन्म चाद्य मे ।

यदा च मन्यसे वीर सर्वशत्रुनिर्वहणं । तदा निर्गच्छ भद्रन्ते ह्यनुशाधि च मामिति ।

एवमुक्तस्तदा कर्णो धार्तराष्ट्रेण धीमता । सर्वमाज्ञापयामास प्रायश्चित्तमरिन्दम ।

निर्धयौ च महेष्वासो नचत्रे शुभदैवते । शुभे तिथौ मुहूर्ते च पूज्यमानो द्विजातिभिः ।

१५२२७

मङ्गलैश्च शुभैः स्नातो वाग्भिश्चापि प्रपूजितः । नादयन्त्रघोषेण त्रैलोक्यं सचराचरं ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि घोषयात्रापर्वणि कर्णद्विजये द्विपञ्चाशदधिकद्विशतोऽध्यायः ॥ २५२ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः कर्णो महेष्वासो बलेन महता वृतः । द्रुपदस्य पुरं रम्यं सुरोध भरतर्षभ ।

युद्धेन महता चैनं चक्रे वीरं वशानुगं । सुवर्णं रजतञ्चापि रत्नानि विविधानि च ।

करञ्च दापयामास द्रुपदं नृपसत्तम । तं विनिर्जित्य राजेन्द्र राजानस्तस्य येऽनुगाः ।

तान् सर्वान् वशगांश्चक्रे करञ्चैनानदापयत् । अथोत्तरां दिशं गत्वा वशे चक्रे नराधिपान् ।

१५२४०

भगदत्तञ्च निर्जित्य राधेयो गिरिमारूढत् । हिमवन्तं महाशैलं युध्यमानश्च शत्रुभिः ।

प्रययौ च दिशः सर्वान् नृपतीन् वशमानयत् । स हैमवतिकान् जित्वा करं सर्वानदापयत् ।

अवतीर्य ततः शैलात् पूर्वां दिशमभिद्रुतः । अङ्गान् वङ्गान् कलिङ्गांश्च मण्डिकान् मिथिलानथ ।

मागधान् कर्कखण्डांश्च निवेश्य विषये त्मनः । आवशीरांश्च योध्यांश्च अहिचक्षुश्च योजयत् ।

पूर्वां दिशं विनिर्जित्य वत्सभूमिं तथाऽगमत् । वत्सभूमिं विनिर्जित्य केवलीं मृत्तिकावतीं ।

१५२४५

मोहनं पत्तनञ्चैव त्रिपुरां कोशलां तथा । एतान् सर्वान् विनिर्जित्य करमादाय सर्वशः ।

दक्षिणां दिशमास्थाय कर्णो जित्वा महारथान् । रुक्मिणं दक्षिणात्येषु योधयामास सूतजः ।

स युद्धन्तुमुलं कृत्वा रुक्मी प्रोवाच सूतजं । प्रीतोऽस्मि तव राजेन्द्र विक्रमेण बलेन च ।

न ते विघ्नं करिष्यामि प्रतिज्ञां समपालयं । प्रीत्या चाहं प्रयच्छामि हिरण्यं यावदिच्छसि ।

समेत्य रुक्मिणा कर्णः पाण्ड्या शैलञ्च सोऽगमत् । स केरलं रणे चैव नीलञ्चापि महीपतिं ।

१५२४६

वेणुदारिसुतञ्चैव येचान्ये नृपसत्तमाः । दक्षिणस्यान्दिशि नृपान् करान् सर्वानदापयत् ।